

Обставини справи

Справа стосувалася скарг заявниці про невиконання на національному рівні остаточного судового рішення, ухваленого на її користь у трудовому спорі з приватним навчальним закладом.

Заявниця, громадянка Грузії 1965 року народження, проживає у Тбілісі. У липні 2013 року вона була призначена професором Державного університету Іллі на підставі строкового трудового договору, чинного до 1 травня 2018 року, з місячною заробітною платою у розмірі 3 000 грузинських ларі.

У березні 2016 року, за результатами дисциплінарного провадження, університет достроково припинив трудовий договір із заявницею. Вона звернулася до суду з вимогою про поновлення на посаді, скасування звільнення та відшкодування втраченої заробітної плати.

16 червня 2016 року Тбіліський міський суд ухвалив заочне рішення на користь заявниці, яким задовольнив її вимоги в повному обсязі. Суд, зокрема, визнав, що тривалість трудових відносин фактично створила безстрокові трудові відносини між сторонами. Рішення набрало законної сили 18 червня 2018 року.

Університет виплатив заявниці заборгованість із заробітної плати, однак відмовився поновлювати її на посаді професора, посилаючись на неможливість укладення безстрокового контракту без проходження спеціальної конкурсної процедури, передбаченої законодавством про вищу освіту.

Орган примусового виконання звернувся до суду за роз'ясненням рішення, після чого було зазначено, що рішення передбачало поновлення заявниці на посаді професора на безстроковій основі. Подальші скарги заявниці на бездіяльність органу примусового виконання були відхилені судами апеляційної та касаційної інстанцій.

У зв'язку з неможливістю домогтися повного виконання судового рішення на національному рівні заявниця подала заяву до ЄСПЛ скаржачись на порушення її права на суд, гарантованого пунктом 1 статті 6 Конвенції, а також на втручання у її право на повагу до приватного життя, передбачене статтею 8 Конвенції.

Оцінка Суду

ЄСПЛ нагадав, що виконання судового рішення є складовою частиною «судового розгляду» у розумінні пункту 1 статті 6 Конвенції. Водночас у спорах між приватними сторонами обов'язок Держави обмежується забезпеченням належної допомоги у виконанні рішення, а не гарантуванням його виконання за будь-яких обставин.

Суд зазначив, що у цій справі органи примусового виконання вжили всіх заходів, передбачених національним законодавством, з метою забезпечення виконання судового рішення, зокрема зверталися за його роз'ясненням та перевіряли можливість притягнення посадових осіб до відповідальності.

© Переклад й опрацювання цього рішення здійснено Верховним Судом.

ЄСПЛ погодився з висновками національних судів про те, що заочне рішення було ухвалене без урахування спеціального правового режиму, який регулює порядок призначення професорів у закладах вищої освіти, і фактично виходило за межі вимог, висунутих самою заявницею.

Суд також звернув увагу на те, що заявниці було запропоновано альтернативне рішення у вигляді безстрокового контракту на посаді викладача з ідентичним рівнем оплати праці, однак вона відмовилася від такої пропозиції.

За таких обставин Суд дійшов висновку, що неможливість повного виконання судового рішення у спосіб, запропонований заявницею, була зумовлена об'єктивними та переконливими причинами й не може бути поставлена за провину органам державної влади.

Висновок

Заяву визнано неприйнятною та відхилено.

Ухвала в цій справі прийнята Комітетом 2 грудня 2025 року, оприлюднена 15 січня 2026 року та є остаточною.